

najlonskih čarapa, ali je ime odbijeno uz mnogobrojne zamjerke. Zatim je bio prijedlog *nuron*, ali je previše podsjećao na ime tonika za živce. Netko je predložio samo zamjenu *r* u *l*, ali ni to nije bilo dovoljno jer je podsjećalo na već postojeće nazive. Prijedlog da se *u* zamjeni u *i* nije prihvaćen jer bi moglo biti problema s ispravnim izgovorom. Konačno je naziv formiran tako da je *u* zamijenjeno s *y*, i tako je nastao naziv *Nylon*.

Novost je u javnosti odjeknula poput bombe. Već je sljedeće godine ispunjeno Stineovo obećanje pojavom novih ženskih čarapa, koje su isprva prodavane samo *Du Pontovim* zaposlenicama, na izložbi *Golden Gate* u San Franciscu. Tako je započela era *najlonki*. Samo je u New Yorku prigodom izložbe 1939. prodano 4 milijuna pari čarapa u nekoliko sati. Prošlo je manje od pet godina od Carothersove sinteze u laboratoriju i pune proizvodnje poliamidnog vlakna u pogonu u Seafordu, i to je postignuće nedostižno u povijesti američke kemijske industrije.

U tome trijumfu sva trojica, C. Stine, W. H. Carothers i E. K. Bolton, imaju nezamjenjivu ulogu. Stineov program fundamentalnih istraživanja bio je potreban kako bi Carothers došao u *Du Pont*, iako je on jednom izjavio: *da su me zamolili da istražujem što god mi drago, uz obostrano slaganje da razvijam nešto što će donijeti izravan profit, ne bih nikad prihvatio posao*. Da je Carothersu ostavljeno da slijedi samo svoj istraživački interes sukladno Stineovoj ideji o fundamentalnim istraživanjima, vjerojatno ne bi otkrio neopren i *najlon*.

E. K. Bolton, koji je u početku bio vrlo sumnjičav glede fundamentalnih istraživanja u industriji i protivio se programu, koji je poslije trebao nadzirati, dao je programu notu *praktične primjene*. Njegovo pragmatično stajalište, zajedno s posljedicama velike depresije zbog koje su se nastojali tražiti rezultati koji će omogućiti povratak uloženi sredstava, pomoglo je da se Carothersovo teorijsko istraživanje transformira u komercijalnu proizvodnju. Fundamentalna istraživanja, koja je simbolizirao W. H.

Carothers, i komercijalni rezultati istraživanja, koje je simbolizirao E. K. Bolton, bili su potrebni za inovacije koje je tražilo društvo.

Prije pojave *najlona* SAD i većina ostaloga svijeta ovisili su o japanskoj svili. *Najlon* je sličan svili po sastavu i svojstvima, a pojavio se na tržištu baš na vrijeme da zamijeni svilu čiji je put opskrbe s Dalekog istoka bio prekinut zbog izbijanja Drugoga svjetskog rata. Već 1942. *najlon* se proizvodi isključivo za vojne potrebe, za izradu padobrana, užadi, dijelova automobilskih pneumatika i sličnih stvari važnih za vojne potrebe. Mnoge su Amerikanke u tu svrhu darovale na tisuće *najlonskih* čarapa, koje su se ponovno počele proizvoditi tek 1945., nakon završetka rata.

Zbog jedinstvenih svojstava poliamidi su našli vrlo široku primjenu – od odjeće, medicine, kozmetike do strojnih elemenata. *Najlon* je postao primjer temeljnoga istraživanja koje započinje neovisno o mogućnosti primjene, a završava oplemenjivanjem svakidašnjice.

OBLJETNICE

Alojzije Šestan – uspješni gospodarstvenik, športaš i dužnosnik – u povodu 60. obljetnice života

Već nekoliko godina Alojzije Šestan (Prelog, 5. svibnja 1947.) član je *Velikoga vijeća Društva za plastiku i gumu*. Poziv da se uključi u rad *DPG*-a temeljio se ponajprije na njegovoj uspješnoj gospodarskoj aktivnosti.

Glavni proizvod tvrtke koju je osnovao u Prelogu s njemačkim partnerom Egonom Buschem pod nazivom *Šestan-Busch* d.o.o. jesu specijalne kompozitne balističke kacige. Tvrtka izvozi 95 % proizvodnje. Zbog američkih zakona uskoro će se osnovati podružnica u SAD-u, točnije u Sjevernoj Karolini, na koju će *know-how* prenijeti stručnjaci tvrtke.

Po zvanju je ekonomist, usmjeren na vanjsku trgovinu. Profesionalnu karijeru započeo je 1969. kao trgovac, a od 1973. do 1984. bio je voditelj prodaje u *Betonu*, Prelog. Godine 1984. osniva obrtničku radionicu za proizvodnju plastičnih dijelova injekcijskim prešanjem, i to prije svega dijelova obuće, a 1994. osniva se tvrtka *Šestan-Busch* d.o.o., u kojoj je A. Šestan suvlasnik i direktor. Tvrtka danas zapošljava oko 50 radnika.

O uspješnom radu tvrtke svjedoče mnogobrojna priznanja. Tvrtka *Šestan-Busch*



Alojzije ŠESTAN

d.o.o. dobila je 2000. godine priznanje *Zlatnu kunu* kao najbolje malo poduzeće u regiji, a za 2005. i 2006. *Zlatnu kunu* HGK u kategoriji malih poduzeća. A. Šestan primio je i osobno mnogo priznanja. Godine 2001. proglašen je menadžerom godine u Republici Hrvatskoj u kategoriji malih poduzeća. Dobitnik je nagrade za najboljega malog poduzetnika 2006. godine, koju mu je do-

dijelilo *Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva*.

A. Šestan obavljao je i obavlja niz društvenih dužnosti. Od 1964. do 1991. bio je član *Ogranka Seljačke sloge Prelog*. Dužnost gradonačelnika Preloga obnašao je 1997. Od 2003. nadzajpovjednik je *Hrvatske povijesne postrojbe Zrinske garde Čakovec*. Dobitnik je *Spomenice branitelja Domovinskog rata*. Od 1997. član je *Rotary kluba Čakovec*, a dužnost predsjednika obnašao je od 2004. do 2005.

A. Šestan je i uspješan sportaš. Višestruki je pobjednik prvenstva parova u tenisu u regiji. Od 1964. do 1991. bio je aktivan u motoristici. Bio je međunarodni sudac utrka u *speedwayu*. Jedan je od osnivača hrvatskoga *Auto moto sportskog saveza* (1991.).

Oženjen je, ima tri udane kćeri i osmero unučadi.

Želimo članu *Velikoga vijeća* i nadalje uspješnu karijeru.

Igor ČATIĆ